

T.B.M.M.
HALKILARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 6339
Tarih : 28.12.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kürtlerin yoğunluklu yaşadığı kentlerde güvenlik güçlerinin kullanmış olduğu zırhlı araçların çarpmasıyla yaşamını yitiren yurttaşların durumuna ilişkin adli sürecin derinliğine araştırılması ve yaşanan bu ölümlerin engellenmesi amacıyla gerekli yasal tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

Osman BAYDEMİR
Şanlıurfa Milletvekili

GEREKÇE

15 Temmuz 2016 yılında gerçekleşen darbe girişiminden sonra ilan edilen OHAL ile birlikte yasal bir çerçeveye oturtulmuştur. OHAL rejimi ile birlikte iktidara muhalif kişi, kurum ve yapılar ile birlikte tüm toplum cezalandırılmaya çalışılmış, ağır hak ihlalleri artarak devam etmiştir.

1990'lı yıllarda beyaz toros ve panzerlerin başını çektiği yaşam hakkı ihlalleri şekil değiştirerek zırhlı araç ölümlerine dönüşmüştür. Beyaz toros ve panzer ölümleri ile ilgili hukuk nasıl işletilemez hale getirildi ise bugün de aynı cezasızlık politikası bir kez daha uygulamaya konulmuştur. OHAL'in ilan edildiği 21 Temmuz 2016 tarihinden bu yana Kürtlerin yoğunluklu yaşadığı kentlerde zırhlı araçların karıştığı 18 kaza yaşanmış ve zırhlı araçların çarpması veya ateş açması sonucu 30 kişi yaşamını yitirmiş ve 40 kişi yaralanmıştır. Yalnızca Diyarbakır'da son bir yılda 21 kişi zırhlı araç çarpması veya ateş açması sonucu yaşamını yitirmiştir.

Çoğunluğu ölüm ile sonuçlanan zırhlı araç kazalarında fail olan güvenlik güçlerine yönelik genellikle soruşturma açılmamış, açılan soruşturmalarda ise adli kontrol ile serbest bırakılma kararları uygulanmıştır. Bu duruma en somut örnek de 20 Haziran 2017 tarihinde yaşanan katliam gibi kazadır. Kamuoyunun da yakından bildiği üzere 18 Haziran 2017 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesine bağlı Fis köyü civarında özel harekât polislerini taşıyan bir midibüsün bir yolcu otobüsüne çarpması sonucu 2 yurttaş yaşamını yitirmiştir. 20 Haziran 2017 günü bu yurttaşların taziyesine gidenlerin içinde bulunduğu araca zırhlı araç çarpmış ve araçta bulunan Mahmut Öner (74), Mevlüt Dağtaş (64), Abdulhamit Dağtaş (63), Fikri Demirbaş (53) ve annesi Zeynep Demirbaş yaşamını yitirmiştir. 5 polisin de yaralandığı kaza ile ilgili yürütülen soruşturmada ölenler suçlu gösterilmiş ve zırhlı aracı kullanan polis adli kontrol şartı ile serbest bırakılmıştır. Yine son olarak 19 Kasım 2017 tarihinde Mardin'in Dargeçit ilçesine bağlı Saray Mahallesi'nde devriye gezen zırhlı polis aracı Fatma Nure Dursun adlı kadına çarparak yaralamıştır.

Bir darbe Anayasası olan 1982 Anayasası'nın 17 inci maddesinde, **"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz."** şeklinde düzenlenmiştir. Bu hüküm aynı zamanda **"Herkesin yaşam hakkı yasayla korunur. Yasanın**

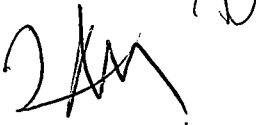
ölüm cezası ile cezalandırıldığı bir suçtan dolayı hakkında mahkemece hükmedilen bu cezanın infaz edilmesi dışında, hiç kimsenin yaşamına kasten son verilemez” şeklinde düzenlenen ve Türkiye’nin de taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin ‘Yaşam Hakkı’ nı düzenleyen 2 inci Maddesi ile paralellik arz eder.

İnsanın en temel hakkı olan yaşama hakkı, topluma ve toplumun siyasal örgütlenme biçimi olan devlete ciddi ve ağır görevler yüklemektedir. Bu bağlamda Türkiye’nin uluslararası sözleşmelerle taahhüt altına aldığı yaşam hakkına yönelik doğrudan ihlallere karşı cezasızlık politikasına son verici yasal düzenlemeler hayata geçirilmelidir. Bu yasal düzenlemelerin çerçevesi meclis çatısı altında STK’ların önerileri de dikkate alınarak hazırlanmalı ve ivedilikle yaşama geçirilmelidir. Bu amaçla bir meclis araştırma komisyonunun kurulması aciliyet gerektirmektedir.

Filiz KERESTECİOĞLU
HDP İstanbul Milletvekili

Behçet YILDIRIM
HDP Adıyaman Milletvekili

Dirayet TAŞDEMİR
HDP Ağrı Milletvekili

Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili

Saadet BECEREKLİ
HDP Batman Milletvekili

Mizgin IRGAT
HDP Bitlis Milletvekili

Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

İmam TAŞÇIER
HDP Diyarbakır Milletvekili

Sibel YIĞITALP
HDP Diyarbakır Milletvekili

Mahmut TOĞRUL
HDP Gaziantep Milletvekili

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Adana Milletvekili

Berdan ÖZTÜRK
HDP Ağrı Milletvekili

Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP Ankara Milletvekili

Mehmet Ali ASLAN
HDP Batman Milletvekili

Hişyar ÖZSOY
HDP Bingöl Milletvekili

İbrahim AYHAN
HDP Erzurum Milletvekili

Feleknas UCA
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nihat AKDOĞAN
HDP Hakkari Milletvekili